

Følgende plan – med samme innhold*, men forside utarbeidet for den enkelte kommune – er godkjent i Lesja, Dovre, Sel, Vågå og Lom.

**I planen godkjent i de enkelte kommunestyrene var ev. bare egne planer beskrevet i kapittel «Formål og avgrensning».*

HANDLINGSPLAN FOR FOREBYGGING OG HÅNDTERING AV HATKRIMINALITET, RADIKALISERING OG VOLDELIG EKSTREMISME FOR 2017-2020

Behandlet og godkjent i kommunestyret				
Lesja: 06.04.17	Dovre: 26.06.17	Sel 20.03.17	Vågå 04.04.17	Lom 30.03.17

Innhold

INNLEDNING.....	2
OPPFØLGING OG OPPDATERING.....	2
FORMÅL OG AVGRENSNING.....	3
DEFINISJONER OG BEGREPSAVKLARINGER.....	4
RISIKO- OG BESKYTTELSESAVFAKTORER.....	5
MULIGE BEKYMRINGSTEGN OG SIGNALER.....	6
DET KOMMUNALE TJENESTEAPPARAT – ANSVAR OG OPPGAVER.....	6
Forebygging.....	6
Taushets- og opplysningsplikt.....	7
Oppfølging ved bekymring – drøfting og dialog.....	8
Innspill ved gjennomføring av bekymringsamtaler.....	9
Oppfølging ved bekymring – aktuelle tiltak.....	9
POLITIETS ORGANISERING OG ROLLE.....	10
NYTTIGE LENKER.....	10

I bilder der kilde ikke er angitt, er bildet en direkte lenke til kilden – f.eks. en rapport, organisasjon eller hjemmeside.

Innledning

Justis- og beredskapsdepartementet utarbeidet «[Handlingsplan mot radikalisering og voldelig ekstremisme](#)» i 2014 og «[Nasjonal veileder for forebygging av radikalisering og voldelig ekstremisme](#)» i 2015. I sistnevnte oppfordres kommunene til å lage sine lokale veiledere samt tiltakskort for situasjoner der handling kreves. 6K helse* nedsatte derfor en regional arbeidsgruppe som høsten 2016 skulle utarbeide et forslag til handlingsplan for forebygging og håndtering av radikalisering og voldelig ekstremisme.

Medlemmer i arbeidsgruppen:

- Marita Lindbom, barnevernsleder, Lesja
- Ove Turtum, virksomhetsleder flyktingetjeneste, bofellesskap og voksenopplæring, Sel kommune
- Irene Amundgård, fagleder psykisk helsetjeneste, Dovre
- Rannveig Brennhaug, tjenesteleder og helsesøster Skjåk kommune
- Herdis Kvamme Repp, rådgiver oppvekst Lom kommune
- Ane Botterli, flyktingkonsulent, Vågå kommune
- Rolv Atle Mallaug, politibetjent, Innlandet politidistrikt, Politiet i Ottadalen
- Hege Lorentzen, koordinator i samfunnsmedisin NGLMS

Arbeidsgruppen utarbeidet et forslag til handlingsplan som ble sendt på høring med frist 1. februar 2017. Den enkelte deltaker i 6K helse var ansvarlig for høringsprosess i egen kommunen. Ansvar for å sende til eksterne høringsinstanser ble fordelt i arbeidsgruppen. Det kom få innspill i høringsprosessen. Innspillene ble innarbeidet i planen. Handlingsplanen ble lagt frem for 6K helse 21.02.17 og besluttet sendt ut til kommunen for administrativ og politisk behandling.

6K - forum for kommunalsjefer helse/omsorg/velferd i Nord-Gudbrandsdal*

Den tidligere nevnte nasjonale veilederen er brukt som kilde til en rekke av punktene i denne lokale handlingsplanen.

Oppfølging og oppdatering

Den administrative ledelse har ansvar for å følge opp handlingsplanen og sikre at den blir kjent og fulgt i alle ledd og på alle nivåer.

6K helse har ansvar for å igangsette en regional prosess hvert annet år mht oppdatering av handlingsplanen.

Kilde regjeringen.no: Brosjyre om Norges innsats mot hatefulle ytringer

Formål og avgrensning

Formålet med denne handlingsplanen er å gi kommunene

- økt kunnskap
- oversikt over ansvar og oppgaver
- oversikt over ressurser

slik at hatkriminalitet, radikaliserings og voldelig ekstremisme kan forebygges og håndteres på en hensiktsmessig måte.

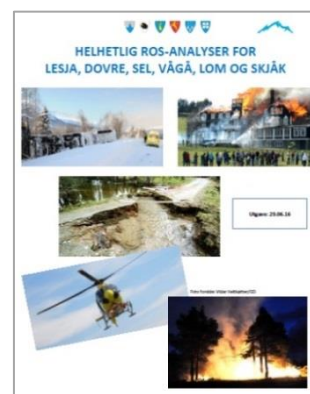
Forutsetninger for at kommunene skal lykkes i dette arbeidet er bl.a. at alle jobber for å utvikle gjensidig respekt og forståelse for andre kulturer og – ikke minst – bidrar til inkludering og integrering.

Denne handlingsplanen beskriver ikke generelle helsefremmende og forebyggende tiltak i forhold til å skape gode oppvekstvilkår og god psykisk helse for alle – eller grupper av - innbyggere. Det er ivarettatt i en rekke andre planer og prosedyrer i kommunene bl.a.:

- Fagplan for arbeid med psykisk helse og rus (alle kommunene)
- Handlingsplan mot vold i nære relasjoner (alle kommunene)
- Helhetlige ROS som omfatter bl.a. ekstremisme (alle kommunene) og som er et utgangspunkt for denne handlingsplanen
- Felles flyktningplan for Nord- og Midt-Gudbrandsdal (alle kommunene)
- «Det flerkulturelle Sel»
- Plan og prosedyrer for mottak av minoritetsspråklige elever i skolene i Sel
- Tiltaksplan mot krenkjende åtfærd ved Otta ungdomsskole
- «Integrering i Vågå»
- Rutinar for mottak av frammandspråklege barn i skulen, Vågå
- Rutinar for mottak av frammandspråklege barn i barnehagen, Vågå
- Årsplanen for dei kommunale barnehagane: Manifest mot mobbing, Vågå
- Tiltaksplan mot mobbing: Vågåmo Ungdomskule
- Plan for å sikre Lomselevane et godt psykososialt arbeidsmiljø
- Rutiner for mottak av minoritetsspråklige barn, Lom
- Integreringsplan - under utarbeidelse i Lom
- Tverrfagleg oppvekstmodell i Lesja
- «God skulekvardag» - plan for førebygging og tiltak mot mobbing ved skulane, Lesja
- «Handlingsplan mot mobbing» i Lesja og Lesjaskog barnehage
- «Partnerskap for godt oppvekstmiljø – under utarbeidelse i Lesja»
- Ethiske retningslinjer i de enkelte kommunene

Denne handlingsplanen beskriver ikke tiltak i en situasjon der det har forekommet voldelig ekstremisme. Det forutsettes ivarettatt i kommunens ROS-analyser og beredskapsplanverk.

Når det gjelder oppfølging av elever i videregående skole, forutsettes det at Fylkeskommunen har rutiner for forebygging og oppfølging av hatkriminalitet, radikaliserings og voldelig ekstremisme.

Definisjoner og begrepsavklaringer

I denne veilederen brukes følgende definisjoner:

Vold: Enhver handling rettet mot en annen person, som gjennom at denne handlingen skader, smerter, skremmer eller krenker, får denne personen til å gjøre noe mot sin vilje eller slutte å gjøre noe den vil. (Kilde: Isdal)

Vold kan være av fysisk, seksuell, psykisk, materiell og latent karakter

Radikalisering: En prosess der en person i økende grad aksepterer bruk av vold for å nå politiske, ideologiske eller religiøse mål. En radikaliseringsprosess som leder frem til voldelig ekstremisme kjennetegnes av:

- en kognitiv utvikling (erkjennelse/tekning) mot en stadig mer ensidig virkelighetsoppfatning, der det ikke er rom for alternative perspektiver
- dernest en videre utvikling der virkelighetsoppfatningen oppleves så akutt og alvorlig at voldshandlinger er nødvendige og rettferdige

Hatkriminalitet: Straffbare handlinger som helt eller delvis er motivert av negative holdninger til en person eller gruppes faktiske eller oppfattede etnisitet, religion, politiske tilhørighet, seksuelle orientering, kjønnsuttrykk eller nedsatte funksjonsevne. Voldelig ekstremisme er den meste ytterliggående formen for hatkriminalitet.

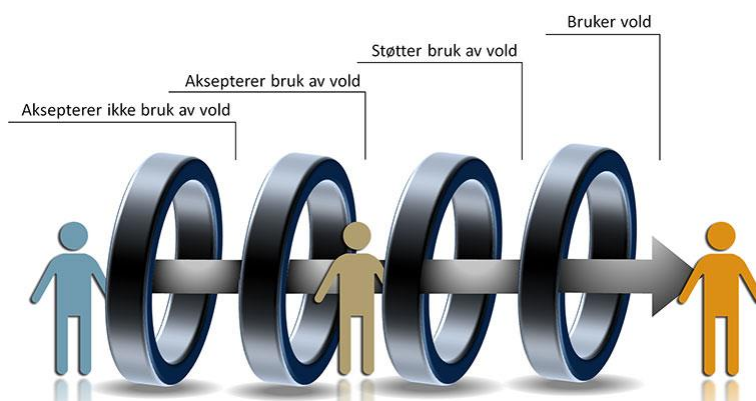
Voldelig ekstremisme: Aktiviteten til personer og grupperinger som er villige til å bruke vold for å nå sine politisk, ideologiske eller religiøse mål.

Nettekstremisme: Å fremme ekstreme ideologier og ytringer på internett som kan rammes av straffeloven § 135 om diskriminerende og hatefulle ytringer.

Radikaliseringstunnelen:

Forklaringsmodellen tar sikte på å beskrive hvordan individer som i utgangspunktet ikke har en intensjon om å bruke vold, utvikler dette over tid gitt de rette faktorene og påvirkningene.

I tunnelen blir et individ eksponert for et snevert og ensidig syn på verden.

Kilde: regjeringen.no

Avradikalisering: En prosess som under gitte forutsetninger kan føre til at en person i mindre grad aksepterer bruk av vold for å nå politiske, ideologiske og religiøse mål.

Risiko- og beskyttelsesfaktorer

Risikofaktorer defineres her som forhold som øker faren for utvikling av hatkriminalitet, radikalisering eller voldelig ekstremisme. **Beskyttelsesfaktorer** er forhold som demper risikoen for denne utviklingen.

Eksempler på risikofaktorer

- «Utenforskap» - dvs ikke å passe inn eller ha følelsen av å mislykkes på skolen, blant klassekamerater, i arbeidslivet, i etablerte sosiale grupper eller i samfunnet
- Krenkelser i livet på individnivå som mobbing, mishandling, vold
- Opplevelse av å bli krenket av samfunnet – diskriminering som individ eller gruppe
- Støtte for negative følelser og meninger i destruktive og udemokratiske miljøer
- Tilgang til etablerte voldelige ekstremistiske miljøer

Tilstedeværelsen av risikofaktorer i seg selv gir ikke opphav til radikalisering. De fungerer som tegn på omstendigheter som muliggjør at personen kan stå i fare for å radikaliseres.

Eksempler på beskyttelsesfaktorer

- Oppvekstmiljøer som er preget av støtte, inkludering, respekt og anerkjennelse
- Opplevelse av mestring
- Inkludering i fellesskap
- Gode sosiale møteplasser bl.a. for ungdom

Foto: Ane Holen Lorentzen

Både risiko- og beskyttelsesfaktorer finnes i individet selv (eks. sårbarhet), i relasjon til andre, i miljøer (eks. på skole, på jobb, i sosiale nettverk) og i strukturen i samfunnet (eks. tilgang til skole og arbeid, sosial trygghet/tjenester).

To begreper som ofte brukes internasjonalt for å belyse radikalisering og avradikalisering er pressfaktorer og motivasjonsfaktorer.

Pressfaktorer viser til negative sosiale krefter og omstendigheter som presser en person ut av et miljø, dvs. det som gjør det ubehagelig og lite greit å være en del av et bestemt sosialt miljø, slik at man presses over i et annet miljø. I forbindelse med avradikalisering kan det f.eks. være tapte illusjoner om kameratskap og gruppering i det radikaliserede miljøet.

Motivasjonsfaktorer referer til faktorer som trekker og motiverer personen inn i, eventuelt over i, et nytt miljø. Det er fire motivasjonsfaktorer som *kan* spille en rolle i en radikaliseringsprosess:

- Søkning etter tilhørighet og trygghet – ekstremister som blir drevet av et ønske om tilhørighet, vennskap og beskyttelse.
- Idealisme og følelsen av urettferdighet – ekstremister som er drevet av politiske og ideologiske mål og engasjerer seg på grunn av andres lidelser.
- Sosial frustrasjon – ekstremister som drives av et oppgjør med en vond fortid, og som kan ha erfart vold, diskriminering og rusmisbruk.
- Søkning etter spenning eller mening i livet – ekstremister som er drevet av fantasier om å være en helt som kjemper voldelig for det «gode» mot det «onde».

Mulige bekymringstegn og signaler

Et enkelt tegn gir i seg selv ikke nødvendigvis grunn til bekymring, men når flere tegn opptrer samtidig er det grunn til å være bekymret. Listen er ikke uttømmende.

UTTALELSER OG YTRINGER

- Intoleranse for andres synspunkter
- Fiendebilde – vi og dem
- Konspirasjonsteorier
- Hatretorikk
- Sympati for absolutte løsninger som f.eks. avskaffelse av demokrati og innvandringsstopp
- Legitimerer vold
- Trusler om vold for f.eks. å nå politiske eller ideologiske mål

UTSEENDET OG SYMBOLBRUK

- Endrer utseende, klær/antrekk mm
- Benytter symboler knyttet til ekstremistiske idealer og organisasjoner

INTERESSER OG AKTIVITETER

- Appellerer til og søker etter ekstremistisk materiale på nett – opptatt av ekstremisme på internett og sosiale medier
- Slutter på skolen, med fritidsaktiviteter mm
- Deltar på demonstrasjoner og voldelige sammenstøt med andre grupper
- Bruker trusler og vold som følge av ekstremisme
- Hatkriminalitet
- Reisevirksomhet som kan føre til økt radikalisering og kontakt med ekstremister

VENNER OG SOSIALE NETTVERK

- Endrer på nettverk og omgangskrets
- Omgås med personer der det utøves trusler vold og/eller annen kriminell virksomhet
- Medlem i ekstremistiske grupper, nettverk og organisasjoner

Det kommunale tjenesteapparat – ansvar og oppgaver

Forebygging

Det henvises til [«Fagplan for arbeid med psykisk helse og rus»](#) og en rekke andre planer i kommunen når det gjelder forebygging og oppfølging av psykiske lidelser. Det er flere felles risiko- og beskyttelsesfaktorer mht utvikling av psykisk uhelse og radikalisme.

Alle ansatte i kommunen har et ansvar for å

- møte alle innbyggere med respekt og toleranse
- bidra til inkludering og integrering
- se muligheter og bidra til mestringsopplevelse i møte med tjenestemottakere på alle plan

Taushets- og opplysningsplikt

Alle ansatte

Alle ansatte i kommunen har i utgangspunktet taushetsplikt etter [forvaltningsloven § 13](#) men taushetsplikten er ikke til hinder for anonymiserte drøftinger. Ved informativt samtykke fra en person som omfattes av taushetsplikten, kan taushetsplikten fravikes. [Personopplysningsloven § 2.8](#) definerer hva som er sensitive personopplysninger – bl.a. rasemessig eller etnisk bakgrunn, politisk, filosofisk eller religiøs oppfatning.

Plikt til å avverge et straffbart forhold – ved å melde til politiet - inntreer når en mener at det er sikkert eller mest sannsynlig at en straffbar handling vil bli eller er begått, ref. [straffelovens § 196](#). Avvergingsplikten opphever da en eventuell taushetsplikt. Det er også straffbart å medvirke til brudd på avvergeplikten, for eksempel ved å overtale noen til ikke å melde fra til politiet.

I henhold til [barnevernloven §6-4](#) har alle opplysningsplikt til barneverntjenesten når en har grunn til å tro at et barn blir mishandlet i hjemme eller er utsatt for andre former for alvorlig omsorgssvikt eller når et barn har vist vedvarende alvorlige atferdsvansker.

Barneverntjenesten

Barneverntjenesten bør alltid gi melderens beskjed om at bekymringsmeldingen er mottatt og at saken vil bli fulgt opp i henhold til barnevernlovens bestemmelser. Tjenesten kan derimot ikke uten videre gi tilbakemelding om *hvordan* en konkret bekymringsmelding følges opp (f.eks. om det settes i verk tiltak og ev hvilke tiltak som blir satt i verk). Barneverntjenesten kan gi opplysninger til andre offentlige myndigheter når det er nødvendig for å fremme barneverntjenestens oppgaver overfor barnet. Det kan f.eks. være å gi opplysninger til barnehage eller skole når det er nødvendig for å gi barnet en tilfredsstillende omsorgssituasjon. Ref. [Opplysningsplikt til barnevernet og barnevernets adgang til å gi opplysninger](#).

NAV

[NAV-loven § 7](#) og [sosialtjenesteloven § 44](#) beskriver bl.a. når taushetsbelagte opplysninger kan gis til andre forvaltningsorganer. Det gjelder f.eks.. når det er nødvendig for å fremme Arbeids- og velferdsetatens oppgaver og for å forebygge vesentlig fare for liv eller alvorlig skade på noens helse. Dette er et snevrere unntak enn det som følger av forvaltningsloven og er begrunnet i behovet for å kunne etablere og beholde et åpent tillitsforhold mellom NAV og tjenestemottaker, ref. [rundskriv hovednr. 35 til lov om sosiale tjenester i NAV](#). [Sosialtjenesteloven § 45](#) omhandler opplysningsplikten til barneverntjenesten – den er som beskrevet i barnevernloven § 6-4 under «alle ansatte».

Barnehagene og skolene

[Barnehageloven § 20](#) henviser til [forvaltningsloven §§13-13f](#) når det gjelder taushetsplikten. I henhold § 20 i barnehageloven og § 15-3 i [opplæringsloven](#) har personalet i hhv barnehagene og skolene opplysningsplikt til barneverntjenesten – som beskrevet i barnevernloven § 6-4 under «alle ansatte». Opplæringsloven har ikke en egen bestemmelse for taushetsplikt, men henviser til forvaltningsloven. Det henvises forøvrig til [Rundskriv Udir- 102012](#).

Helse og omsorgstjenestene

Helsepersonell er underlagt en omfattende taushetsplikt i [helsepersonelloven § 21](#). Helsepersonell har adgang til å utveksle informasjon med annet helsepersonell når de samarbeider om helsehjelp, ref. helsepersonelloven §§25 og 45. I henhold til § 33 i samme lov har helsepersonell opplysningsplikt til barneverntjenesten - som beskrevet i barnevernloven § 6-4 under «alle ansatte». I henhold til helsepersonelloven § 31 skal helsepersonell varsle politi og brannvesen dersom dette er nødvendig for å avverge alvorlig skade på person eller eiendom. Taushetsplikten kan også oppheves ved at den som opplysningene gjelder (eller foreldrene til mindreårige), samtykker til at opplysningene gis videre til andre.

Oppfølging ved bekymring – drøfting og dialog

Det henvises til [«Mulige bekymringstegn og signaler»](#).

Alle ansatte i kommunen har et ansvar for å sikre at det settes i verk tiltak/oppfølging dersom de er bekymret for om noen er i radikaliseringsstunellen eller har blitt radikalisert.

Skolen og andre som arbeider med ungdom er helt sentrale mht å avdekke personer i en begynnende radikaliseringsprosess.

En ansatt som gjennom sin jobb blir bekymret mht hatkriminalitet, radikaliseringsprosess eller risiko for voldelig ekstremisme, kan drøfte bekymringen med aktuelle kolleger og/eller - avhengig av organisering og interne rutiner - med nærmeste leder.

Den som opplever bekymring eller dennes leder* skal avklare hvem som skal følge opp saken videre. Den som får ansvar for videre oppfølging, skal så raskt som mulig drøfte bekymringen med

- barneverntjenesten dersom den personen en er bekymret for er under 18 år - og sammen med barneverntjenesten avklare hvem som ev. skal ta kontakt med politiet
- lokal kontaktperson i politiet eller politidistriktets radikaliseringskontakt dersom personen er over 18 år

**Avhengig av organisering og interne rutiner – i enkelte tjenester kan det være leder som i utgangspunktet har ansvaret for å ta kontakt med politi og barnevern. Den som er bekymret har et selvstendig ansvar for å sikre at det blir tatt kontakt med barnevern og politi eller selv ta kontakt.*

Den som er bekymret må vurdere om saken i første omgang skal drøftes anonymt.

I dialog med barnevern eller politi, skal videre saksgang avklares – bl.a. om det skal sendes bekymringsmelding.

Dersom det sendes en bekymringsmelding skal

- den som sender meldingen - vurdere om den det gjelder skal orienteres i forkant av bekymringsmeldingen.
- den som mottar meldingen - dvs. barneverntjenesten eller politiet - følge opp og kalle inn til bekymringssamtale.

Den som kaller inn til en bekymringssamtale må vurdere hvem som bør være med på samtalen i tillegg til den en er bekymret for. Det kan f.eks. være pårørende, lærer, rådgiver, flyktningkonsulent, helsesøster, helserådgiver videregående, fastlege, ansatt i NAV, leder eller barnevern (sistnevnte dersom politi kaller inn).

Bekymring og tiltak skal dokumenteres (journalføres hvis helsepersonell) – også når saker drøftes anonymt.

Innspill ved gjennomføring av bekymringsamtaler

Målsettingen med den første bekymringsamtalen er å skape en god relasjon og finne ut om personen er i en radikaliseringsprosess og ev. hvor langt prosessen er kommet.

Forberedelse til samtalen

- Forbered deg på samtalen bl.a. ved gjennomgang årsaken til bekymringen
- Velg et nøytralt sted og sett av god tid til samtalen
- Om mulig, ta personlig kontakt for å avtale en samtale

Selve samtalen

- Orienter om bakgrunnen for samtalen og hva en er bekymret for - vær konkret
- Vis respekt, skap tillitt – unngå å være dømmende og kritisk
- Vær nysgjerrig – vis at du har et ønske om å forstå
- Unngå ideologiske eller religiøse diskusjoner
- Spør om hva personen tenker om / ønsker i forhold til fremtiden
- Still åpne spørsmål, innled med hva, hvem, hvilke, hvilken, hvordan, hvor, når
- Oppsummer underveis: «Har jeg oppfattet deg riktig..», «Har jeg forstått deg rett..»
- Lytt aktivt – vis oppmerksomhet og engasjement
- Legg inn små pauser, gi den andre tid til å svare
- Stimuler til refleksjon – ikke argumentasjon

Avslutning av samtalen

- Oppsummer
- Avtal videre oppfølging – ny samtale eller andre aktuelle tiltak

Oppfølging ved bekymring – aktuelle tiltak

Tverrsektorielt / tverretatlig samarbeid er viktig dersom en skal lykkes med forebygging av radikaliserings eller avradikalisering. Det må avklares hvem som skal være koordinator for videre oppfølging.

Det er mange samarbeidspartnere som er aktuelle – ikke minst frivillige organisasjoner og andre eksterne ressurser som karrieresenteret på Otta.

Hvis det er ungdom en er bekymret for, kan foreldreveiledning være aktuelt.

Relasjonsbygging og mentorordning for å få hjelp til følgende kan være viktig:

- Alternativt miljø
- Jobb / skole
- Bolig
- Fritidsaktiviteter
- Nettverk og sosial deltakelse – inkludering
- Struktur /oversikt (som gir kontroll over egen tilværelse). Individuell handlingsplan kan være en god ramme for exit arbeid fra radikalisme.

Politiets organisering og rolle

[Politiet i Gudbrandsdal \(61 05 30 00\) / politiet \(02800\)](#)

Politiets fremste oppgave er å forebygge og bekjempe kriminalitet. Dette krever godt samarbeid med ulike aktører. Politiets plikt til samarbeid med andre etater er regulert i [politiloven § 2 nr. 6](#) og [politiinstruksen § 15-1](#).

Politiets taushetsplikt og opplysningsplikt er godt regulert. Det henvises spesielt til [politiregisterloven § 27](#) som omhandler taushetsplikt ved avvergende og forebyggende virksomhet. Taushetsplikten er bl.a. ikke til hinder for at politiet utleverer opplysninger, dersom det er nødvendig for å avverge et lovbrudd. Politiets ansvar for å melde til andre etater er hjemlet i [barnevernloven § 6-4](#) og [politiloven § 12-4](#).

Det lokale politiet vil ved kontakt vedr. bekymring, ta kontakt med forebyggende koordinator / radikaliseringskontakten i Innlandet politidistrikt som igjen har politiets sikkerhetstjeneste å drøfte saker med mht beslutning om videre fremdrift. Det er pr. i dag ansatt flere forebyggende kontakter i politiet i Nord Gudbrandsdal.

Forebyggende koordinator/ radikaliseringskontakten i Innlandet politidistrikt

Forebyggende koordinator har et fagansvar for all forebygging i politidistriktet. Som radikaliseringskontakt er oppgaven å legge til rette for at politiet jobber helhetlig forebyggende mot radikalisering og voldelig ekstremisme.

Politiets sikkerhetstjeneste (PST)

PST er en særskilt polititjeneste direkte underlagt Justis- og beredskapsdepartementet. PST er en landsdekkende tjeneste med lokale enheter i politidistriktene. PST forebygger rekruttering til voldelig ekstremisme dels gjennom egne aktiviteter og dels gjennom samarbeid med andre instanser som politi og kommune.

Nyttige lenker

- [Regjeringen om radikalisering](#): Hjelp, råd eller kunnskap om radikalisering og voldelig ekstremisme som kan være nyttig for ansatte i kommuner, skoler, barnevern eller politi, eller for andre som jobber med ungdom, foreldre og de unge selv
- [Kunnskapscenteret – forebygging av radikalisering](#): Et systematisk litteratursøk - effekten av og erfaringer med tiltak som har til hensikt å forebygge radikalisering, fortrinnsvis blant ungdom.
- [Nasjonalt kunnskapscenter om vold og traumatisk stress](#): Ved NKVTS drives det omfattende forskning – også i forhold til radikalisering.
- [Ung.no - om radikalisering og voldelig ekstremisme](#)
- [Utveier.no.- radikalisering og voldelig ekstremisme](#): Kunnskapsportal om prosesser inn og veier ut.
- [JustUnity](#): Om forebygging av radikalisering og ekstremisme med ungdom som målgruppe
- [KS: Veileder](#): Taushetsplikt og samhandling kommunalt arbeid for barn - ungdom - familier

